ročník 6.

2. letní zpravodaj

červenec 2008

Občasník pro kulturní a společenský život obcí:

TRNOV, HOUDKOVICE, ZÁDOLÍ, VELKÁ A MALÁ ZÁHORNICE

Vydává Kulturní komise Obce Trnov

Slovo starostky

Milí spoluobčané,

konečně je tu léto, očekávané prázdniny, studenti rekapitulují výsledky své celoroční práce, pro někoho jde o radostné účtování, někdo musí řešit problémy. Všichni se ale těší na dny volna a odpočinku. Někteří nabírají nové síly do dalšího školního roku, jiní se se základní školou loučí a začínají praktický život.

I v Mateřské škole v Houdkovicích jsme se před prázdninami rozloučili s předškoláky - tentokrát pouze děti z Trnova - Míšou Hurychem, Elinkou Mazáčovou a Nikolkou Vilímkovou – a přejeme jim šťastné vykročení do 1. třídy základní školy. Pro nás „dospělejší“ je léto časem dovolených, rekreací, ale také signálem, že už zase uběhlo půl roku a musíme přidat na tempu na rozjednaných pracích.

Za I. pololetí se sešlo zastupitelstvo obce 2x, usnesení jsou zveřejněna na stránkách obce Trnov (www.trnov.cz), rada obce se scházela 1x za šest týdnů, finanční výbor vedený předsedou ing. Plachetkou jednal 2x a kontrolní výbor, kterému předsedá p. Svatoň byl svolán 1x. V září budeme v nově zrekonstruované zasedací místnosti obecního úřadu vítat nové občánky našich obcí.

Máme objednanou stejnou sestavu jako v Trnově pro dětské hřiště do Houdkovic k prodejně. Na podzim upravíme v okolí hřiště stávající zeleň a provedeme novou výsadbu. Do Záhornice jsme koupili pro děti houpačku a skluzavku, tyto hrací prvky budu umístěny za budovou OÚ, zabudování na pozemku obce přislíbili místní hasiči .V Mateřské škole probíhá výměna oken a budou též provedeny sanační omítky na vlhkých zdech. Do dnešního dne ještě nemáme zprávu o tom, zda nám bude či nebude přidělena dotace na opravu chodníků v Trnově.

Pořádek po obcích a osekání ploch patřících obcí zajišťujeme dvěma pracovníky, jejichž mzdy nám Úřad práce dotuje. Bohužel některé neudržované pozemky v našich obcích o přílišné odpovědnosti a pořádnosti některých vlastníků příliš nesvědčí a kazí to celkový dojem obce.

Určitě nás všechny také rozladí chování nenechavců, kteří ničí majetek ostatních a je nejen velmi líto, ale i trestuhodné, když někdo dokáže mařit práci ostatních a ničit životní prostředí kolem sebe.

Problémy s nepořádkem a s nedodržováním zákazu kouření na zastávkách autobusů jsou trvalého rázu. Děkuji p. Dáše Steklíkové, která nám uklidila zastávku v Houdkovicích a p.Věře Janské za úklid kolem kontejnerů na sklo a plasty v Houdkovicích. Dík patří též p.Anežce Fiedlerové za údržbu zastávky v Trnově a na Malé Záhornici p. Kinzelové a p. Novákové. Nově se o zastávku v Zádolí bude starat p. Ivana Řízková a na Velké Záhornici
p. Monika Štenclová.

Poděkování též patří mladým hasičům z Houdkovic, kteří pod vedením Jany Vaněčkové a Ladislava Plachetky provedli jarní úklid a sběr odpadků v příkopech od Houdkovic do Trnova, od Houdkovic k Voděradům a od Houdkovic k Byzhradci.

Chtěla bych všem, jak dětem, mládeži i dospělým popřát pěkné a slunečné léto, plné příjemných zážitků z dovolené, z výletů i z pobytu doma, a těm, kteří budou chodit i v tyto pěkné dny do práce, aby si i oni našli aspoň trochu času na krásné letní zážitky.

Libuše Brandejsová, starostka

Usnesení č. 10
ze zasedání zastupitelstva obce Trnov
dne 9. 6. 2008

I. Bere na vědomí

bod č. 1 Kontrolu závěrů z minulých jednání a informaci z jednání rady z 29. 4. 2008.

bod č. 3 Závěrečný účet DSO Vrchy za rok 2007.

bod č. 6.3 Řešené lesní pozemky v k.ú. Hroška při komplexních pozemkových úpravách.

bod č. 6.5 Sběr velkoobjemového odpadu v 07/2008 a umístění sběrného boxu na drobné elektrozařízení.

II. Schvaluje

bod č. 2 Závěrečný účet obce za rok 2007 a zprávu auditora o výsledku přezkoumání hospodaření obce za rok 2007.

bod č. 4 Přijetí dotace ve výši Kč 46 000,- z POV Královéhradeckého kraje na „Úroky z úvěru“.

bod č. 5 Prodej pozemku v k.ú. Houdkovice parc. č. 1031/16 o výměře 388 m2 za cenu druhu pozemku dle platné vyhlášky.

bod č. 5.1 Záměr na prodej pozemku v k.ú. Houdkovice parc. č. 1031/17 o výměře 265 m2.

bod č. 6.1 Úpravu místní komunikace v k.ú. Záhornice na vlastní náklady žadatelů směrem od domku Aqua Servisu k k.ú. Přepychy.

bod č. 6.2 Rozpočtové opatření č. 1 vč. úpravy rozpočtu.

bod č. 6.7 Finanční příspěvek SK Vršovan Voděrady.

III. Neschvaluje

bod č. 6.6 Žádost SDH Záhornice o příspěvek na odlehčený rozdělovač.

IV. Ukládá starostce

bod č. 6.4 Zajistit poptání dodavatelů na projektovou dokumentaci na víceúčelové hřiště v Houdkovicích.

bod č. 6.8 Zajistit schůzku s dodavatelem stavebních úprav v MŠ Houdkovice.

bod č. 6.9 Umístění zrcadla při výjezdu z ulice od Klapalových.

bod č. 6.10 Vyzvat vlastníky neudržovaných pozemků k osečení.

bod č. 6.11 Opravu kamenné zídky v k.ú. Zádolí.

bod č. 6.12 Upomenout SÚS o osečení příkopů a opravy cest.

Jiří Kovaříček
místostarosta

Libuše Brandejsová
starostka

Společenská kronika

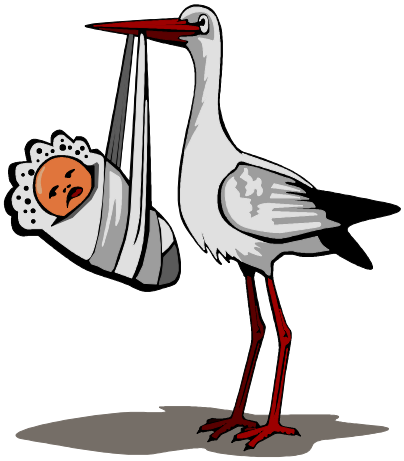

Narození nových občánků:

Květen 2008

Milan Balko, Záhornice 21
Pavel Šimek, Záhornice

Životní jubilea

Červenec 2008

Oubrechtová Věra, Houdovice 36	65 let
Janský Josef, Houdkovice 6	85 let
Bahníková Miroslava, Zádolí 19	81 let

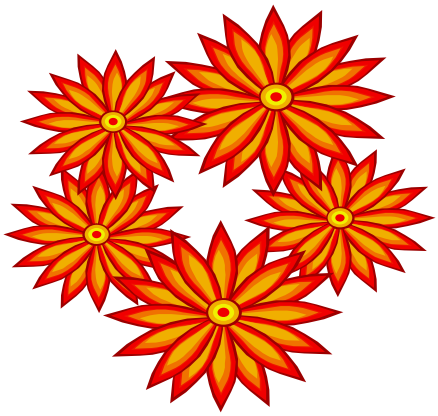

Srpen 2008

Štěpánková Marie, Houdkovice 18	87 let
Vilímková Marie, Trnov 59	85 let
Ficencová Jitka, Houdkovice 66	81 let
Pavlíková Marie, Houdkovice 13	86 let
Brandejs Josef, Houdkovice 64	65 let
Jarkovská Miloslava, Záhornice 47	75 let

Září 2008

Pavlík Josef, Houdkovice 13	60 let
Grulichová Anežka, Záhornice 5	60 let
Tošovská Anna, Záhornice 24	85 let

Všem jubilantům blahopřejeme a přejeme hodně zdraví, štěstí a spokojenost.

Loučíme se se zesnulými

✞ **3. 7. 2008 Marie Rohlenová, Zádolí 16**

MLADÍ HASIČI

Vynikající výsledky houdkovické hasičské mládeže v r. 2008.

Start v pěti soutěžích, v nich umístění 4x na 1. místě a 1x na 3. místě, to je bilance družstva starších žáků v soutěžní sezóně mládeže v r. 2008. A to „jenom“ 3. místo je umístění v krajském kole Plamene, to znamená třetí nejlepší družstvo v královéhradeckém kraji.

První absolvovanou soutěží byla domácí soutěž „O pohár SDH Houdkovice“ 10. května. Doma starší žáci vyhráli a družstvo mladších žáků bylo páté. Soutěže se zúčastnilo 12 družstev a kompletní výsledková listina je zveřejněna na internetových stránkách obce Trnov.

Další soutěž byla 17. května na Malé Záhornici. Tady vyhrála družstva starších i mladších žáků.

Potom přišlo okresní kolo 30.5. – 1.6. v Přepychách a při něm i vyhodnocení celoroční činnosti kolektivů mládeže v soutěži Plamen. Mladší žáci obsazují 7. místo z 10 účastníků a starší žáci si vítězstvím mezi 25 družstvy získávají právo reprezentovat okres Rychnov n. Kn. v krajském kole.

Krajské kolo se uskutečnilo ve dnech 14-15.6.2008 v Poličce, Bylo to společná soutěž krajů královéhradeckého a pardubického. Z každého okresu se kvalifikovala dvě družstva. Za Královéhradecký kraj to bylo 10 družstev a mezi nimi se dokázali houdkovičtí starší žáci umístit na 3.místě. Druhé družstvo z okresu RK – Bystré -bylo sedmé, vyhrál Měník z okresu Hradec Králové, druhá byla Jasenná z okresu Náchod. Od roku 2003 je to pátá účast družstva v kraji a třetí bronzové umístění.

Takovou třešničkou na dortu je každoroční účast na soutěži „O pohár hasičské mládeže“ v Opočně, která letos proběhla 22.června. Družstvo mladších žáků ve své kategorii skončilo páté, starší si za vítězství opět odvezlo putovní pohár, a je těžké spočítat, pokolikáté už.

Jak bylo zmíněno, v soutěži Plamen se nehodnotí jenom soutěžní výsledky, ale hodnotí se celoroční činnost v různých oblastech. I v těchto mimosoutěžních činnostech byli houdkovičtí mladí hasiči velmi aktivní, stojí za to se zmínit například o úklidu příkopů na všechny strany od vesnice od poházených lahví a jiného odpadu, sběru papíru, exkurzi v hasičské zbrojnici v Dobrušce a o cyklistických výletech po okolí.

Tuto bohatou činnost, náročnou na čas, musí samozřejmě někdo organizovat a proto patří za bohatou a úspěšnou činnost poděkování nejen našim dětem, ale též jejich vedoucím v čele s Láďou Plachetkou.

Na připojené fotografii z Poličky je zachyceno úspěšné bronzové družstvo starších žáků v kraji HK, jmenovitě od leva stojící Šárka Chaloupková, Matouš Findejs, Lukáš Steklík, Adam Netík, Martin Novák, vedoucí družstva Ladislav Plachetka, Lukáš Řehák, od leva klečící Aleš Steklík, Ondřej Podsztavek, Adéla Findejsová, Pavel Řezníček. Celoroční činnosti družstva se ještě zúčastňovali Veronika Klapalová, Julie Řízková a Marek Derner, kteří v Poličce nebyli, protože tam mohlo jet jenom 10 dětí.

Pavel Brandejs

Stručně o hasičské soutěži

V neděli 1. června patřilo fotbalové hřiště hasičům. Další v řadě soutěží **„Podorlické ligy“** se zúčastnilo 19 družstev mužů a 5 družstev žen. Útoky probíhaly dvoukolově (každý dva pokusy) a to na sklopné terče. Na stupně vítězů se nakonec postavily :

1. místo Trnov (17:83 s)
2. místo Letohrad Kunčice (17:96 s)
3. místo Horní Poříčí (18:15 s).

Ženy:

1. místo Kvasiny (19:09 s)
2. místo Vrbice (19:93 s)
3. místo Škoda-auto Kvasiny (20:49 s).

Celou soutěž provázelo výborné počasí, dobré občerstvení a samozřejmě výborná organizace, tečku za celým dnem udělalalo vítězství domácího celku. Pořadatelé děkují všem, kteří přispěli do této soutěže a pomohli i jiným způsobem.
Fotky z akce najdete na stránkách www.trnov.cz

Aktivisté dobrovolného sdružení „Trnov sobě“ připravili spolu s paní hostinskou před kulturním domem 22.6.2008.

Dětský den v Trnově

Děti i rodiče si mohli od 14. hodin zpříjemnit horký den osvěžením dle libosti, chuti, ale i nálady.

Pro děti připravila zábavné soutěže – vodní hrátky – při hudbě a tanci agentura Dohnálek. Děti v horkém počasí přivítaly spršku z vodní květiny, některé si vody dopřály tolik, že nemohly doschnout.
Dospělí se zase zavodňovali orálně ve stínu reklamních deštníků.
Zábavu poskytla i „Liška“ ve formě skákacího hradu.
Děti soutěžily a bojovaly o drobné ceny a upomínkové předměty, na které přispěli sponzoři, a proto jim tímto děkujeme.

Pro více něž 30 dětí, a stejně tolik dospělých, to bylo krásné odpoledne, pro „Trnov sobě“ další úspěšná akce.

Představujeme ROCKSORRY

Je to právě rok od založení nové kapely ROCKSORRY, která má nyní celkem pět členů:

Luděk König - kapelník, sólová kytara, zpěv
Libor Špatenka - basová kytara, zpěv
Aleš Dyntera - bicí
Luboš Dyntera - klávesy
Kamila Plachetková – zpěv

Pokud se ptáte na to, jak jsme vlastně vznikli, zde je odpověď. Sen o skupině měli kluci už jako děti, ale nějak nebyl čas si ho splnit.

Až po letech, konkrétně v lednu 2007, náš kapelník Luděk, nadhodil znovu myšlenku nesplněného přání. Toto téma se ujalo a začalo se nakupovat. Libor si pořídil basovou kytaru, Aleš bicí a Luboš nové klávesy. První zkouška se uskutečnila 29.4.2007 v prostorách firmy Renova. Bohužel vás nemohu seznámit s dojmy z první zkoušky, neboť jsem se ke kapele přidala až koncem května. Byla jsem tedy posledním článkem skupiny, která do té doby hledala zpěvačku. Po našem seznámení jsme začali zkoušet a vybírat písničky do repertoáru. V srpnu přišel Luboš Martinec z Bladexu s nabídkou zahrát si na jejich zábavě v Houdkovicích pár skladeb. Naše první vystoupení na veřejnosti se tedy uskutečnilo 10.8. 2007. Časem následovaly i další akce a my jsme si společně s Bladexem zahráli ještě v Kvasinách, Vamberku a Trnově. Nyní máme za sebou naši první zábavu, která se konala na domácí půdě v Houdkovicích 5.7. 2008. Pokud máte rádi rockovou hudbu a mezi vaše oblíbence patří interpreti jako jsou Kabáti, Divokej Bill, Aneta Langerová, Scorpions aj., přijďte si nás poslechnout a podpořit nás na dalších zábavách.

S pozdravem za kapelu ROCKSORRY – Kamila Plachetková.

Trenér Petr Mach po 20 letech končí!?

- **Pro mladé fotbalisty – z SK Přepychy – připravil jejich trenér Petr Mach na „Bašáku“ v pátek 20.6.2008 velkolepou oslavu.**
- **Vždyť taky bylo proč!**

Kluci vybojovali v okresním přeboru přípravek druhé místo a získali tak stříbrné medaile. A nejenom to, každý kluk, ať z přípravky nebo z elévů - kteří hostovali v uplynulé sezóně v Opočně- si odnesl fotografii svého týmu se svojí osobní fotografií.

- **Kluci, a hlavně jejich rodiče, pak předali panu trenérovi dary – trenérské tričko v barvě týmu (oranžovo-černé) a druhé tričko s podpisy všech hráčů a fotkou družstva.**
- **A pak už se slavilo … – stříkalo šampaňské a pilo se a hodovalo, výborná kuřátka upekl manager týmu pan Mirek Samek, dobroty upekly maminy v čele s paní Machovou.**
- **Kluci si zahráli prestižní utkání proti svým rodičům – jen tak pro radost z pohybu, ale kluci stejně vyhráli!**
- **Celé odpoledne podpořila i příroda krásným počasím**

CO DODAT?

- ✓ **Petr Mach skončil aktivní trénování, ale slíbil, že se o kluky postará, a že budou dál hrát.**
- ✓ **Všichni hodnotili pěkný vztah trenéra k dětem (trénovaly a hrály i holky)**
- ✓ **Trenér si pochvaloval spolupráci a podporu od rodičů, ale i prarodičů**
- ✓ **A hlavně – spousta kluků nejen ze Záhornice a Zádolí, ale ze širokého okolí našla ve fotbale svoje vyžití a zábavu.**

Za spokojené rodiče – Václav Hlavsa

PRVNÍ ROČNÍK ÚSPĚŠNĚ

V sobotu 19.7. 2008 patřilo trnovské hřiště všem příznivcům v malé kopané. Popularita a konkurence fotbalových turnajů je v současné době velká a pro pořadatele bylo do poslední chvíle otazníkem jaká bude či nebude účast. Přesto připravili dvě hrací plochy a zajistili vše potřebné.
Účast 14 týmů byla příjemným překvapením. Krásné počasí přilákalo i několik desítek diváků, kteří přispěli k dobré atmosféře turnaje.

K 1. místu se probojovali hráči týmu ZELENÁ TRÁVA OPOČNO, na druhém místě se umístili DIKOVÉ RYCHNOV NAD KNĚŽNOU.
O třetím místě se rozhodovalo v derby obcí ZADOLÍ a TRNOVA. Šťastnější nakonec byl tým ZADOLÍ a na čtvrtém místě skončili domácí.

Další pořadí 5 – 14 místo :
Čogynovy děti, Vylitej Džus, Skršice, Šotolina, SK Nemesis, Los Bandos, FC Ledce,
Ajwa Team, 29 zářezů, Big Boss.

SDH Trnov-Trnov tým děkuje všem sponzorům za finanční i věcné ceny.
Zdá se, že první ročník tzv. „na zkoušku“ se vydařil a
to je jistě povzbuzením a motivací pro TRNOV CUP 2009.

JK

Lety do vesmíru

Tak nám konečně přišlo léto, děti přinesly vysvědčení a naše povídání o Spojených státech amerických je opět zde. V jarním vydání jsme zalétli na západní pobřeží USA, kde jsme navštívili několik národních parků a řekli jsme si něco o městech jako jsou Las Vegas a Los Angeles. Dnešní vyprávění však bude zcela z jiného soudku. Budeme si totiž povídat o americkém úřadu NASA (National Aeronautics and Space Administration, Národní úřad pro letectví a kosmonautiku) a s ním spojené lety do vesmíru. A proč zrovna toto téma? Důvod je prostý. Tento rok budou američané oslavovat 50. výročí založení tohoto úřadu. Na úvod si ale řekněme některé ze základních informací.

NASA vznikla jako americká reakce na úspěchy sovětského kosmického programu. Uveďme například první umělou družici Sputnik 1, která byla vypuštěna 4. října 1957 nebo fenku Lajku, která dne 3. listopadu 1957 v kosmické lodi Sputnik 2 dosáhla oběžné dráhy Země. To vše ale bez zpáteční jízdenky. Tak se tedy událo a dne 29. července 1958 americký prezident Eisenhower podepsal „National Aeronautics and Space Act“, zákon, kterým NASA vůbec mohla vzniknout. První programy NASA byly zaměřeny na výzkum letů člověka do vesmíru. Je nutné říci, že NASA v průběhu své padesátileté existence uskutečnila spoustu projektů ať to jsou projekty nazývané jako pilotované (projekt Mercury, Gemini, Appolo, Skylab, projekty týkající se raketoplánů a mezinárodních vesmírných stanic) tak nepilotované projekty, které se zabývaly či zabývají výzkumem Měsíce, Venuše, Marsu a dalších planet, popřípadě projekty týkající se stavby vesmírných dalekohledů, jako je dobře známý Hubbleův dalekohled, či jeho plánovaný nástupce pro rok 2013, dalekohled James Webb. Výzkumná střediska a kosmodromy NASA jsou hned v několika státech - Kalifornii (Edwards Air Force Base – základna vybudovaná v Mohavské poušti na dně vyschlého solného Rogersova jezera a místo, kde přistávaly či stále ještě přistávají raketoplány v případě, kdy není možné přistát u misu Canaveral na Floridě), Novém Mexicu, Texasu (známém jako řídící středisko v Houstonu), Alabamě, Virginii a také na Floridě (mys Canaveral, John F. Kennedy Space Center - Kennedyho vesmírné středisko). Právě floridská střediska patří společně s texaským k těm veřejně neznámějším. Já jsem měl tu možnost strávit celé odpoledne na jednom floridském centru, kde jsem na vlastní oči shlédl takové věci, které už jen tak asi neuvidím, ale kdo ví. A jak asi někteří z vás už tuší, řeč bude samožřejmě o Kennedyho vesmírném centru. Předtím, než začneme samotné vyprávění, bych rád zmínil, že cesta z Lynchburgu do Orlanda nám vzala dobrých 12 hodin v autě a pak další hodinu do samotného centra. Ne, nebojte se, nejeli jsme tam jen na víkend, ale stravili jsme na Floridě celý týden, protože Florida není jen o kosmodromu a letech do vesmíru, ale o tom až zase někdy jindy.

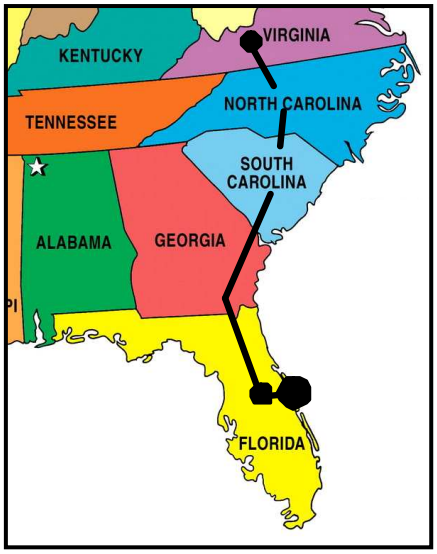

Tak tedy, tohle centrum a vše, co k němu patří, včetně odpalovacích ramp, se nalézá na Mysu Canaveral ostrova Merritt (východní pobřeží), přibližně 60 km východně od města Orlando. Poloha tohoto ostrova je pro daný účel ideální, protože dovoluje vypouštět rakety nad Atlantický oceán a umožňuje využít odstředivou sílu Země při jejich startech, neboť je ze všech oblastí Spojených států nejblíže k rovníku. NASA tam obhospodařuje celkem 567 km^2 (57 km délka, 10 km šířka) a pracuje tam kolem 10,000 lidí. Velkou část tohoto území ale kupodivu zaujímá přírodní rezervace, kde můžete shlédnout nejen desítky druhů ptáků a savců, ale i volně žijící aligátory. Tady bych chtěl podotknout, že aligátor není na Floridě žádnou zvláštností a můžete se s ním potkat skoro kdekoliv. Je tak trošku podivné, že i přes jejich tamní četnost, NASA nikdy nexcv použila aligátora (nikde jsem o tom aspoň nečetl) jako jedno z pokusných "kosmonautů" při letech do vesmíru. Ve většině případů se totiž jednalo o opice (USA), psy (SSSR) nebo myši. Proč tomu tak nebylo je nám všem asi jasné, že? ☺ No ale vraťme se zpět k tématu. Co se týká samotné návštěvy Kennedyho vesmírného střediska, lze celou prohlídku rozdělit na čtyři základní místa.
Prvním místem, o kterém bude řeč, je hlavní návštěvnické cetrum, kde celá vesmírná odyssea začíná. Zaparkujete auto, zakoupíte lístky, projdete branou a ... a cože to tam vlastně můžete vidět? Řekl bych, že mnoho zajímavých věcí, neboť tam jsou pro vás připraveny expozice jako: Historie dobývání kosmu, Památník astronautům, kteří zemřeli při dobývání vesmíru, Budoucnost vesmírných letů a také maketa orbitálního raketoplánu nesoucí jméno Explorer.

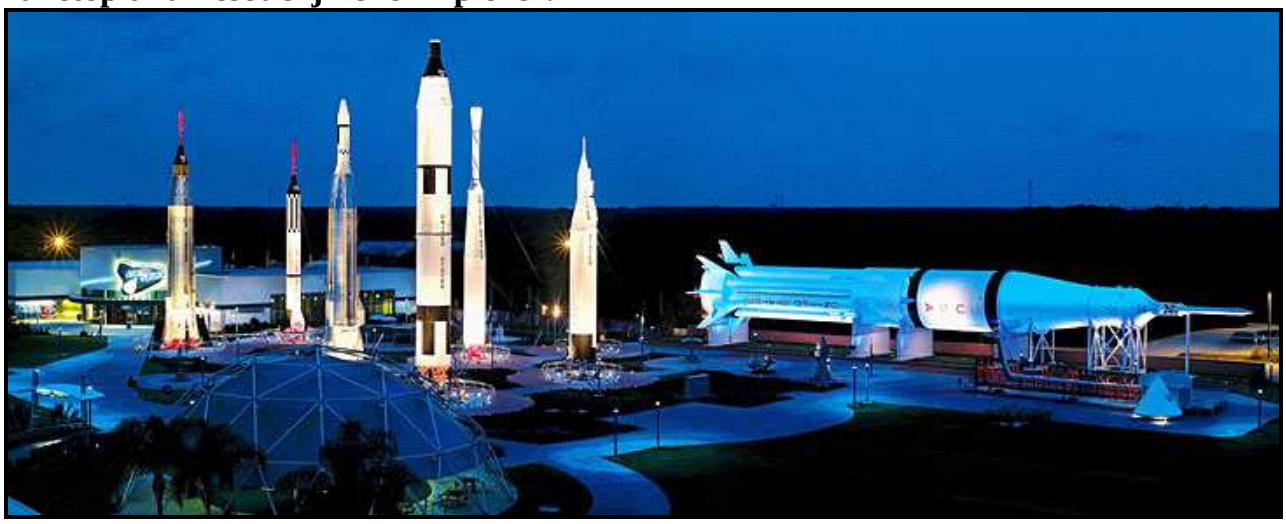

Tak tedy, po projití vstupní halou se dostanete na Rocket Garden (zahradu raket). Jedná se o tu část expozice s názvem Historie dobývání kosmu, týkající se převážně projektů Mercury a Gemini. Zde si můžete zblízka prohlédnout, jak vypadal raketový motor v 50-70. letech, sednout si do pilotních kabin, nebo se projít kolem jejich nosičů, tedy raket typu Redstone, Atlas a Titan. A proč to takhle odděleně uvádím? Je totiž třeba rozlišovat mezi pojmy raketa a kosmická loď. Pojem kosmická loď lze zjednodušeně chápat jako sestavu nosné rakety a pilotní kabiny, popřípadě nákladního prostoru. Potom tedy při pohledu na přiložené obrázky můžeme říci, že asi 95% délky kosmické lodi tvoří raketa (palivové nádrže+motor) a zbytek tvoří pilotní kabina. Raketa Redstone se označuje za potomka známé německé V-2 a byla právě raketou, která v rámci projektu Mercury vynesla 5. května 1961 Johna Sheparda jakožto prvního amerického kosmonauta na 15 minutovou pouť po oběžné dráze Země. John Shepard se tedy stal po Juriji Gagarinovi (12. dubna 1961) druhým člověkem v historii lidstva, který se dostal do vesmíru (běžně udávaná hranice je 100

km na zemským povrchem) a později také v rámci projektu Apollo 14 pátým člověkem v pořadí, který kráčel po Měsíci, ale o tom až později. Raketa Atlas byla také používaná pro projekt Mercury, ale lidské posádky se dočkala až v roce 1962, kdy vynesla Johna Glenna nad onu pomyslnou 100 km hranici. Posledně jmenovanou raketu Titan NASA používala v projektu Gemini, jež byl volným následovníkem předchozího projektu Mercury. V rámci projektu Mercury bylo uskutečněno přibližně dvacet osm letů (10-Little Joe, 7-Redstone, 11-Atlas) z nichž tři byly "pilotované" opicí a šest lidskou posádkou. V rámci projektu Gemini se podařilo uskutečnit celkem dvanáct letů, z nichž deset bylo s lidskou posádkou. A jen pro představivost, jaká byla asi cena? Literatura uvádí, že prvně jmenovaný projekt Mercury (1959-1963) přišel na $384 milionů, což by v roce 2007 dělalo $2.7 miliardy.

Druhou naší zastávkou v areálu byla kopie orbitálního raketoplánu, nesoucí jméno Explorer, kde nám bylo umožněno vstoupit dovnitř a vidět jak vypadá pilotní kabina a nákladový prostor. Zde je nutné říci, že se jedná skutečně o kopii, která nikdy neletěla a ani létat nemůže. Byla vyrobena stejně tak jako kopie raketoplánu Pathfinder, umístěná v U.S. Space and Rocket Center v Huntsville. Všichni určitě víte jak takový raketoplán vypadá, ale málokdo už asi ví, proč se upustilo od klasického letání do vesmíru pomocí nosné rakety a pilotní kabiny. Důvod byl prostý - snížit náklady. Prvotní vize byla, že se vyrobí takové kosmické plavidlo, které by dopravilo posádku a náklad do vesmíru a zpět, a taky takové, které by bylo možné opakovaně použít pro další lety a tím snížit výdaje. Postupem času se však ukázalo, že snížení nákladů nebylo až tak velké, ale to teď není podstatné. Jako první byl vyroben suborbitální raketoplán Enterprise (1977), který byl určen pouze k testovacím letům v atmosféře, neboť nebyl vybaven motorem a tepelným štítem. Nicméně se v USA vyrobilo celkem 5 funkčních orbitálních (mohou létat i ve vesmíru) raketoplánů: Columbia (1979), Challenger (1982), Discovery (1983), Atlantis (1985) a Endeavour (1991). Raketoplány byly a jsou používány jako transportní prostředek pro přepravu osob a nákladu na Mezinárodní vesmírnou stanici (ISS) a zpět, přepavu satelitů atd. Raketoplán je připevněn na externí palivovou nádrž (nádrž oranžové barvy) a je vynesen na oběžnou dráhu Země pomocí dvou nosných raket (rakety bílé barvy). Nádoba externí palivové nádrže je po jejím použití odhozena do moře, poté vylovena a znovu použita. A jak je vlastně takový raketoplán vůbec velký? Je to plavidlo o celkové délce 37.24 m, výšce 17.25 m a rozpětí 23.79 m. Hmotnost samotného nenaloženého raketoplánu se liší od jednotlivého exempláře (Columbia byla nejtěžší) a pohybuje se kolem 90 tun. Dokáže pojmout sedm členů posádky, v nouzovém případě až deset. Pokud byste chtěli vědět celkovou délku celé sestavy, tzn. raketoplán, odhazovací nádrž a nosné rakety, pak věřte, že se jedná o délku 56 m a celková

vzletová hmotnost je až neuvěřitelných 2,050 tun. I tehdejší sovětský svaz disponoval svým orbitálním raketoplánem, který měl být reakcí na úspěch amerického kosmického programu. Uvádí se, že právě program stavby raketoplánů byl vůbec nejdražším projektem sovětské kosmonautiky. Celkem bylo vyrobeno na osm prototypů a testovacích modelů, určených k různým účelům. Pouze jeden však byl dokončen a schopen letu – Buran 1.01. Další jeho dva nástupci, Buran 2.01 a 2.02, nebyli nikdy zcela dokončeni a jejich osud je více než smutný stejně tak jako osud jejich předchůdce. První a zároveň poslední plně automatický let do vesmíru raketoplánu Buran 1.01 byl uskutečněn 15. listopadu 1988 (bez lidské posádky), kdy dvakrát obletěl zemi a vrátil se zpět na kosmodrom Bajkonur. Už při prvním letu se Buran postaral o velké pozdvižení. Jeho autopilot dokázal samostatně přistát i bez zásahu lidské síly, což nezvládají raketoplány NASA dodnes. Při vstupu raketoplánu zpět do atmosféry se totiž přeruší rádiové spojení na několik minut. Z tohoto důvodu není možné žádný let řídit z pozemního střediska. Buran také prokázal, že má daleko lepší tepelnou izolaci. Pro nás Čechy je zajímavé to, že pro případ špatného počasí nad Bajkonurem byla připravena záložní dráha ve vojenském prostoru Ralsko. V rámci tohoto projektu byla vyvinuta i nosná raketa Enĕrgija a transporní letoun Antonov An-225 Mrija (Sen) schopný přepravovat Enĕrgiju i samotný raketoplán. Právě tento letoun je letounem s největší vzletovou hmotností (640 tun), který byl kdy vyroben. Toto obří letadlo, nesoucí na svém hřbetu raketoplán Buran 1.01, bylo možné vidět dokonce i na pražském Ruzyňském letišti, kde byl z důvodu poruchy na hydraulice nucen přistát, když se navracel z leteckého dne v Paříži (1989). Poté byl spolu s novou nosnou raketou Enĕrgija uložen v hangáru na kosmodromu Bajkonur, kde se v roce 2002 po větrné smršti propadla střecha. Osm lidí zemřelo a zničen byl i raketoplán společně s nosnou raketou.

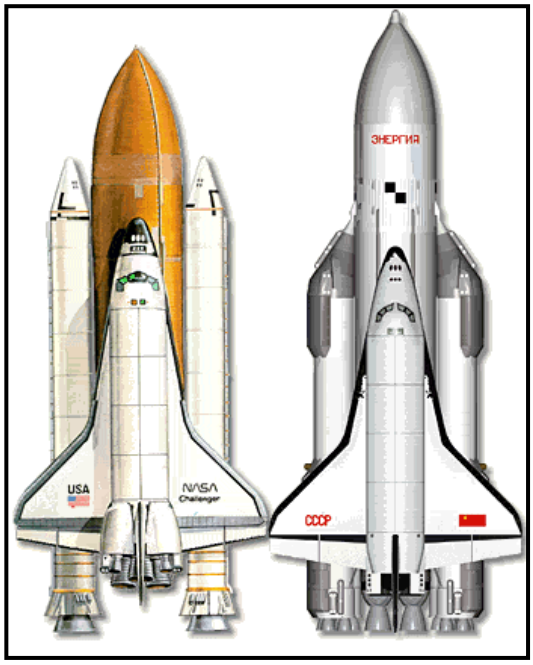

Další zastávkou v hlavním areálu Kennedyho vesmírného střediska je Památník US astronautů, kteří položili život při dobývání vesmíru. Na pamětní desce můžete najít celkem 24 jmen. Jistě se nyní mnohým z vás vybaví tragédie dvou výše zmíněných raketoplánů Challenger (1986) a Columbia (2003), kde zahynulo celkem 14 lidí. Havárie prvně jmenovaného nastala pouhých 73 sekund po startu, kdy raketoplán explodoval a jeho trosky spadly do Atlantického oceánu. Nikdo ze sedmičlenné posádky samozřejmě nepřežil. Problém havárie Challengeru spočíval v tom, že došlo k selhání těsnícího O-kroužku na jeho pravé nosné raketě. Tím, že kroužek netěsnil, došlo k zahřívání a poté k explozi vnější palivové nádrže. Zatímco havárie

Challengeru nastala hned po startu, raketoplán Columbia explodoval při návratu na Zemi. K tomuto neštěstí došlo při přechodu do atmosféry ve výšce 63 km a to 16 minut před bezpečným přistáním. Jak je vám jistě zřejmé, opět nikdo ze sedmičlenné posádky nepřežil. Problém havárie Columbie spočíval v tom, že již při startu došlo k odlomení kousku izolační pěny o velikosti aktovky z vnější palivové nádrže vlivem aerodynamických sil vznikajících při startu. Tímto došlo k poškození tepelného štítu, který chrání raketoplán při vstupu do atmosféry během jeho návratu na Zemi.

Jestliže jsem na začátku říkal, že návštěvu Kennedyho vesmírného střediska lze rozdělit na čtyři základní místa, pak máme první místo právě za sebou. Nyní nám nezbývá nic jiného než si počkat na autobus, který nás odveze na místo druhé, kde nás čeká expozice týkající se výstavby Mezinárodní vesmírné stanice (ISS). Pracovníci NASA tam totiž mimo jiné pro návštěvníky připravili kopii modulu vesmírné stanice, kde posádka spí, tráví volný čas a kde pracuje. Můžete se tedy procházet modulem, detailně si vše prohlížet a porozmýšlet, zda byste byli schopni strávit 6 měsíců na vesmírné stanici či nikoliv. Dle toho, co jsem měl možnost vidět, řeknu vám, že život na vesmírné stanici není určitě žádné peříčko a není tu moc věcí k závidění, když opomenu krásný výhled z okna na naší planetu Zemi. Co se týká skutečné vesmírné stanice, tak ISS je v současné době jediná trvale obydlená vesmírná stanice (vesmírná laboratoř), která je složená z několika modulů. Je to v podstatě taková stavebnice za několik miliard amerických dolarů. První díl stanice, modul Zarja, byl vynesen na oběžnou dráhu 20. listopadu 1998. Od 2. listopadu 2000, kdy na stanici vstoupila první stálá posádka, je trvale obydlena alespoň dvoučlennou posádkou, která se každých 6 měsíců obměňuje. Stanice je umístěna na nízké oběžné dráze Země ve výšce asi 350 km. Dopravu na stanici a zpět zajišťují hlavně transportní pilotované kosmické lodě Sojuz, automatické nákladní kosmické lodě Progress a raketoplány, o kterých jsme již mluvili. Právě po havárii raketoplánu Columbia a rozpačitém letu Discovery, který ukázal, že ne všechny problémy raketoplánů byly odstraněny, došlo k několikaletému pozastavení letů raketoplánů a výstavba stanice tak nabrala zpoždění přibližně 3 roky. Po svém dokončení bude mít ISS celkový vnitřní přetlakový objem přes 1000 m^3 a hmotnost okolo 400 tun. Rozpětí stanice bude 108,4 metru a její délka pak 74 metrů. Stálá posádka by se měla skládat ze šesti členů. Ještě jsem ale zapomněl říci jednu důležitou věc a tou je, kdo vše se podílí na výstavbě ISS. Asi je vám jasné, že projekt takového rozsahu vyžaduje značné finanční náklady. Z toho důvodu je ISS společným projektem pěti vesmírných agentur: NASA (USA), ROSKOMOS (Rusko), JAXA (Japonsko), CSA (Kanada) a ESA (Evropská agentura zahrnující celkem 17 států).

Po prohlídce expozice týkající se vesmírné stanice ISS jsme opět nastoupili do autobusu a byli jsme odvezeni tam, kde všechny lety raketoplánů začínají a to k montážní budově NASA (Vehicle Assembly Building - VAB). Ač se to nezdá, jedná se o největší jednoposchoďovou budovou na světě a patří mezi jednu z nejobjemnějších budov světa. Schválně, posuďte sami, že se nejedná o nějakou kůlničku na dříví. Její rozměry jsou skutečně úctyhodné: 160 m výška, 218 m délka a 158 m šířka. Pokud si všimnete americké vlajky na stěně budovy, tak věřte, že onen modrý obdélník, ve kterém jsou bílé hvězdy, je velký jako regulérní basketbalové hřiště a červeno bílé pruhy jsou široké jako standardní americký silniční pruh. Ony dva hnědé výklenky na straně budovy jsou jistě asi největší dveře na světě, které jsem kdy viděl.

Jejich výška je 139 m a šířka 12 m. Teď mě tak napadá, co se tam asi musí dít za věci, když někdo nezavře okna předtím než začne otévírat dveře ☺. A ještě jedna zajímavost by tu byla. Pracovnící NASA tvrdí, že tato budova je tak veliká, že má uvnitř i svoje počasí, neboť v období velkého dusna se jim u stropu formují deštivé mraky. Jestli jim tam pak prší a blýská se, to už nevím. Přeci jen nejsem pracovníkem NASA a do budovy se jako návštěvník stěží dostanu, abych si to ověřil. Jako turista si tuto budovu můžete jen vychutnat na sedadle autobusu, který ji s vámi parkrát objede, abyste si ji mohli důkladně prohlédnout.

Tato budova byla postavena už v roce 1966 a původně sloužila v projektu Apollo jako montážní hala pro raketu Saturn V, ale o tom až později. V současnosti je budova využívána jako sklad pro externí palivové nádrže (nádoby oranžové barvy), různého technického vybavení a hlavně slouží jako prostor, kde se kompletuje celá sestava, tzn. raketoplán, externí palivová nádrž a nosné rakety = Space Transportation System. Sestava je skládána na mobilní startovací plošině, která je poté tažena pomocí speciálního pásového transportéru přímo na odpalovací rampu. Rampa používaná pro start raketoplánů má pořadové číslo 39 a je vzdálená necelých 6 km od motážní budovy. Přeprava celé sestavy raketoplánu k rampě vydá na 8 hodin jízdy. Musím říci, že my jsme oněch 6 km ujeli naším NASA autobusem také, ale v podstatně kratším čase.

Když jsme shlédli odpalovací rampu upravenou speciálně pro start raketoplánů, čekala na nás poslední prohlídka dne - muzeum projektu Apollo. Projekt Apollo určitě každý zná, neboť se jedná o jeden z nejslavnějších projektů NASA v celé její historii. Aspoň tedy já si to troufám říci. Uvažte sami, na Měsíc se zase tak často nelétá a od dob, kdy tam byli naposledy američané, se tam zatím žádná lidská posádka nepodívala.

Program Apollo (1961-1972) patřil mezi programy pilotovaných kosmických letů, jak jsme si již uvedli na začátku tohoto článku. Poté, co předcházející program Mercury (1959-1963) prokázal, že kosmické lety s lidskou posádkou jsou uskutečnitelné, byl zahájen program Apollo. Ten měl původně za cíl další výzkum vesmíru a eventuálně dosažení oběžné dráhy Měsíce. Jeho cíl byl předefinován poté, co prezident John F. Kennedy ve svém projevu z 25. května 1961 uvedl, že by Spojené státy měly dopravit člověka na Měsíc a bezpečně zpět na Zemi a to do roku 1970. Hlavním cílem programu Apollo se tedy stalo přistání na Měsíci. Pro zmatení čtenáře bych tu chtěl ještě říci, že rok poté, co byl zahájen program Apollo byl také zahájen program Gemini (1962-1966), který měl umožnit vyzkoušení technologií a postupů nezbytných pro měsíční mise. Tento projekt byl vlastně takovým pokračováním programu Merkury, o kterém již byla řeč. Program Gemini byl velice úspěšný, neboť se provedlo celkem dvanáct letů, kdy první dva byly bez lidské posádky (1964-1965) a zbývajících deset pak pilotovaných, které byly navíc uskutečněny ve velice krátkém časovém období (březen 1965 - listopad 1966).

Jak by se zdálo z úspěchů a splněných cílů v projektu Gemini, programu Apollo nestálo nic v cestě a bylo našlápnuto velkým krokem kupředu. Po dobu prvních šesti let, kdy byly provedeny více než dvě desítky testovacích nepilotovaných letů by se dalo říci, že tomu tak skutečně bylo, avšak poté přišla ledová sprcha. Apollo 1 (21. února 1967), první pilotovaný let v rámci tohoto programu, skončil tragicky pro všechny tři kosmonauty, kteří uhořeli na palubě lodi a to přímo na odpalovací rampě. A důvod požáru? Elektrický zkrat v řídícím modulu. I přes tuto tragickou událost se američané nevzdali a usilovně pracovali pro dosažení svého cíle. Byly provedeny další tři nepilotované lety (Apollo 4-6), následované čtyřmi pilotovanými lety (Apollo 7-10), které měli být přípravou před plánovaným přistáním na Měsíci. Tak se také stalo a po osmi letech tvrdé práce bylo dne 21. července 1969 uskutečněno tolik toužebně očekávané první úspěšné přistání na Měsíci. Přistání bylo provedeno v rámci mise Apolla 11, jenž bylo pátou pilotovanou misí v pořadí tohoto projektu. Na palubě kosmické lodi byli tři kosmonauté:

Neil Armstrong (velitel), Michael Collins (pilot velitelského modulu) a Edwin Aldrin (pilot lunárního modulu). Právě Armstrong a po něm Aldrin byli ti, kteří jako první vstoupili na povrch Měsíce. Každý určitě zná památnou Armstrongovu větu: Je to malý krůček pro člověka, ale velký skok pro lidstvo (That's one small step for a man, one giant leap for mankind.). Celkem osm let tedy trvalo, než se američanům podařio splnit jejich předsevzetí. Dohromady bylo uskutečněno na dvanáct pilotovaných vesmírných misí (Apollo 1, Apollo 7-17) a z toho se šestkrát (Apollo 11, 12, 14-17) přistálo na povrchu Měsíce, kde bylo nasbíráno na 400 kg měsíčních vzorků a získána velice cenná vědecká data. Provedená měření a pozorování zahrnovala mechaniku zemin, meteoroidy, otřesy země, šíření tepla, měření vzdálenosti Měsíce od Země, magnetická pole a sluneční vítr. Po Armstrongovi a Aldrinovi se tedy na Měsíc podívalo v nadcházejících třech letech na dalších deset astronautů. Tady bych měl snad ještě připomenout, že původní plán zahrnoval další tři měsíční mise (Apollo 18-20), které nebyly však nikdy naplněny a to z důvodu nedostatku finančních prostředků. Souběžně s kosmickými lety totiž američané rovněž financovali válku ve Vietnamu (1964-1975). Snad jen pro představu, literatura uvádí, že projekt Apollo (1961-1972) přišel na $25 miliard, což by v roce 2005 dělalo $135 miliard.

K letu na měsíc se v projektu Apollo používala třístupňová raketa typu Saturn V, kterou možná také znáte pod názvem Měsíční raketa (Moon Rocket). Tato raketa je po sovětské Enĕrgiji druhou nejsilnější raketou, která byla kdy použita pro kosmické lety. Její rozměry jsou skutečně udivující: výška 111 m, průměr 10 m a hmotnost 3,000 tun. Jen pro srovnání, Saturn V je vyšší než dvě Sochy Svobody.

Právě v budově věnované projektu Apollo můžete vidět kopie této rakety, jejíž rozměry jsou skutečně obrovské, ale to si uvědomíte až když stojíte přímo u ní nebo pod ní. Pokud jsem si říkal, že ony vystavené rakety v Zahradě raket byly veliké, tak Saturn V je lehce přehrál. Samotná raketa ale není zcela všechno, co tam můžete vidět. Dále je možnost nejen si prohlédnout přistávací lunární modul a lunární vozidlo neboli tzv. měsíční buginu (Lunar Roving Vehicle - Moon Buggy), které bylo poprvé použito v misi Apollo 15, ale můžete nahlédnout přímo do kopie řídícího letového střediska odkud byly lety raket řízeny.

Tak toto byla už skutečně poslední informace, kterou vám dnes povím. Jsem velice potěšen, že jste se dočetli až na toto místo a je mou milou povinností se s vámi na 3 měsíce opět rozloučit. A o čem to bude příště? Sám ještě nevím, ale mohu vám slíbít, že o raketách si už povídat nebudeme.

Přeji hezký a ničím nerušený den.

Jiří Tošovský http://tosa.rajce.idnes.cz/

MĚSTSKÝ ÚŘAD DOBRUŠKA, ODBOR SOCIÁLNÍCH VĚCÍ A ZDRAVOTNICTVÍ
UPOZORNĚNÍ PRO PŘÍJEMCE DÁVEK SOCIÁLNÍ PÉČE

PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

Příspěvek na péči je vyplácen podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, tento zákon byl novelizován zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů.

Změny platné od 1. 1. 2008 – příjemce příspěvku na péči je povinen obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností písemně ohlásit den nástupu k pobytu ve zdravotnickém zařízení ústavní péče (např. v nemocnici, léčebně dlouhodobě nemocných, psychiatrické léčebně, lázních aj.). Výplata příspěvku se v těchto případech zastaví, pokud pobyt v uvedeném zařízení trvá po celý kalendářní měsíc. Příslušnému obecnímu úřadu je potřeba též ohlásit den ukončení pobytu a výplata příspěvku se obnoví. V případech, že povinnost tohoto oznámení nemůže splnit příjemce příspěvku na péči, pak tuto povinnost plní osoba nebo poskytovatel zajišťující péči.

Dále upozorňujeme příjemce příspěvku na péči na povinnost písemně ohlásit příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností do 8 dnů změny poskytovatele pomoci.

Zároveň upozorňujeme, že přestože to zákon vysloveně neukládá, je potřeba úřadu, který vyplácí dávku příspěvek na péči, nahlásit i úmrtí pečované osoby. Úmrtím oprávněné osoby vstupují do dalšího řízení pečující osoby v pořadí, ve kterém jsou uvedeny v § 16 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Příjemce příspěvku na péči je, dle § 21 zákona č. 108/2006 Sb., také povinen ohlásit příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností změny ve skutečnostech rozhodných pro nárok na příspěvek, jeho výši nebo výplatu (rozumí se změna bydliště, změna pečující osoby, pobyt v nemocnici, odchod do domova důchodců aj.).

Za rok 2007 Městský úřad Dobruška, odbor sociálních věcí a zdravotnictví vyplatil na dávkách sociální péče, příspěvek na péči, 40 175 000 Kč, celkem byl vyplacen 749 osobám.

Zpracovala:
Ing. Ivana Matoušová,
vedoucí OSVZ

E-box lidem usnadní třídění drobných elektrozařízení

Naše obec se ve spolupráci se společností ASEKOL rozhodla usnadnit občanům třídění vysloužilých malých elektrozařízení. Každý občan má nyní možnost zanést starý mobil, kalkulačku, telefon, drobné počítačové vybavení, discman nebo MP3 přehrávač **na obecní úřad a zdarma se jej zbavit vyhozením do připravené nádoby, tzv. E-boxu.**

☞ Je umístěn na Obecním úřadě v Trnově v přízemí budovy**.**

Kolektivní systém ASEKOL následně zajistí zdarma odvoz a ekologickou likvidaci.

Hlavním cílem vedle usnadnění třídění drobných elektrozařízení je také zvýšení množství sebraných malých spotřebičů. Ty totiž většinou končí v komunálním odpadu. Pokud se elektrospotřebič obsahující zdraví škodlivé materiály vyhodí spolu s běžným odpadem do popelnice, nedojde k jeho recyklaci, ale skončí na řízené skládce. Tak zcela zbytečně dochází k hromadění odpadu, který by mohl být znovu využit. Naopak pokud je elektrozařízení odevzdáno k recyklaci, je zajištěno, že drtivá většina vysloužilého spotřebiče bude opětovně využita. Šetří se tak přírodní zdroje a životní prostředí. Podrobnosti o třídění elektroodpadu najdete na www.elektrosrot.cz.